

KAUNIAISTEN SUOMALAISEN SEURAKUNNAN RIPPIKOULUN PAIKALLISUUNNITELMA (päivitetty 28.11.2022)

JOHDANTO

Tämä rippikoulusuunnitelma kertoo, miten ja minkälaisia rippikouluja Kauniaisten suomalaisessa seurakunnassa pidetään. Suunnitelmassa sitoudutaan valtakunnalliseen rippikoulusuunnitelmaan (RKS 2017) ja esitetään Kauniaisissa toteutettava paikallinen versio siitä.

Suunnitelma toimii työvälineenä. Se ilmaisee julkisesti seurakunnan rippikoulutoiminnan periaatteet. Se auttaa vakiinnuttamaan käytäntöjä. Se toimii suunnittelun ja arvioinnin välineenä.

Suunnitelma on sitova eli jokainen rippikoulu toteutetaan pääpiirteissään sen mukaisesti. Luonnollisesti ryhmäkohtaiset variaatiot ovat mahdollisia.

Rippikoulu muodostuu seurakuntajaksosta ja leiristä ja lopussa konfirmaatio.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kauniainen on noin 10 400 hengen kaupunki Espoon keskellä. Suomenkielisiä on 59%, ruotsinkielisiä 32% ja muunkielisiä noin 9% väestöstä.

Täällä on oma peruskoulu ja lukio, joten monet rippikoululaiset tuntevat toisensa jo etukäteen. Monet kauniaislaiset nuoret harrastavat paljon ja panostavat opiskeluun, joten ajan löytäminen rippikoulun suoritteille saattaa olla haastavaa.

Kauniaisten suomalaiseen seurakuntaan kuuluu noin 4300 jäsentä. Seurakuntajakson rippikoulutapaamiset pidetään Sebastoksessa ja Kauniaisten kirkolla. Leirit pidetään jossakin vuokratussa leirikeskuksessa, joskus pitkänkin matkan päässä.

Rippikouluikäisten ennusteet tulevina vuosina ovat seuraavat:

2023	70
2024	77
2025	64
2026	52
2027	69

Ikäryhmät näyttävät pysyvän samana seuraavan viiden vuoden ajan, minkä jälkeen ne pienenevät tuntuvasti (2028, 54, 2029, 60, 2030, 37, 2031, 42, 2032, 36). Reilusti yli viiden vuoden päähän tehtävät ennusteet eivät tosin enää ole kovin luotettavia, koska muuttoliike ja lisärakentaminen saattaa muuttaa väestöä tuntuvastikin. Rippikouluikäisten määrää arvioitaessa on huomattava, että Kauniaisten

seurakunnan rippikouluihin tulee jonkin verran nuoria myös muualta Espoosta. Toisaalta meidän nuoria menee myös järjestöjen leireille.

Tällaisena luvut tarkoittavat kuitenkin sitä, että vuosina 2022-2025 pidämme kaksi rippikouluryhmää. Ryhmät tulevat melko suuriksi.

RIPPIKOULUN TAVOITTEET

Valtakunnalliset tavoitteet

Sitoudumme valtakunnallisiin rippikoulusuunnitelma 2017 tavoitteisiin. Pyrimme siihen, että nuoret

- kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa.
- ovat osallisia, tulevat kuulluiksi ja saavat vaikuttaa
- oppivat hoitaman hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen
- löytävät kristinuskosta liittymäkohtia omaan elämään
- kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta
- tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon

Kauniaisten omat tavoitteet

Valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi pyrimme siihen, että nuoret

- saavat hyvän kokemuksen omasta seurakunnasta ja oppivat tuntemaan sen työntekijöitä
- seurakuntamme rippikoulut saavat hyvän maineen turvallisina, hauskoina ja nuorten tarpeita kuuntelevina projekteina. Tätä mitataan muun muassa nuorten halukkuudella tulla rippikouluun ja jatkaa siitä isoskoulutukseen.

RIPPIKOULUN KULKU VUOSIKELLON MUKAAN

Elo-syyskuu.

Vuoden rippikoulusuunnitelma: aikataulut ja vastuujaot
Rippikoulukirjeet koteihin

Lokakuu

Ilmoittautuminen

Marraskuu

Leirijako ja leirikirjeet koteihin

Tammikuu

Kaikkien rippikoulujen yhteinen startti-ilta. Yleistä informaatiota ripariprojektista.

Tammi- toukokuu

Rippikoululaisten osallistumista srk:n toimintaan (srk-jakso)

Huhtikuu

Rippikoulusunnuntai ja isosten siunaaminen. Rippikoulusunnuntain sisältönä kirkkomusiikki, seurakunnan tiloihin tutustuminen ja vuosikohtaisesti suunnitellut sisällöt.

Toukokuu

Rippikoululaisten, isosten ja vanhempien tapaamiset.

Kesä-elokuu

Isosten valmistelukokous
Rippileirit
Valokuvaus ja konfirmaatioharjoitus
Konfirmaatio

RIPPIKOULUN KESTO

Seurakuntajaksoon kuuluu kuusi kokoontumista kevään kuluessa.
Leirijakso kestää seitsemän päivää.

RIPPIKOULUN YLEISET TOIMINTAMALLIT JA PERIAATTEET

VASTUUNJAKO

Kokonaisvastuu rippikoulusta

Rippikoulutyöhön osallistuvat nuorisotyöntekijät, pappi, kanttori ja muut työntekijät soveltuvin osin. Työstä vastaa rippikoulupappi yhdessä rippikoulutiimin – kaksi nuorisotyöntekijää – kanssa. Rippikoulupapin tehtäviin kuuluvat ilmoittautumisprosessi, rippikoulujen ryhmäjako yhdessä muun tiimin kanssa sekä mahdollisten kausityöntekijöiden rekrytointi. Viimekädessä rippikoulusta vastaa kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto.

Rippikouluryhmän työntekijät

Aikaisemmin kussakin rippikoulussa on ollut kolme aikuista työntekijää. Vuonna 2023 lisäämme vielä yhden työntekijän eli otamme kaksi kesätyöntekijää. Tämä johtuu riparilaisten suuresta määrästä, lisääntyneistä turvallisuushaasteista ja tarpeesta varautua yllätyksellisiin tilanteisiin (sairastuminen tai yllättävä tilanne leirillä). Työntekijöiden tarvetta arvioidaan vuosittain.

Pääsääntö on, että jokaista kymmentä leiriläistä kohtaan on yksi aikuinen. Rippikoulun opetuksellisesta sisällöstä vastaa pappi. Turvallisuus- ja ohjelmavastuut sovitaan työntekijöiden kesken. Kaksi riparin vetäjää on yleensä kausityöntekijöitä, joko teologian tai nuorisotyön opiskelijoita.

RIPPIKOULULAISET

Rippikouluun kutsutut

Rippikouluun kutsutaan rippikouluvuoden aikana 15- vuotta täyttävät Kauniaisten seurakuntaan kuuluvat nuoret. Myös muiden seurakuntien nuoret voivat osallistujamäärän sen salliessa käydä rippikoulun Kauniaisissa. Samoin kirkkoon kuulumattomat nuoret ovat tervetulleita, joskin konfirmaation ehtona on kaste ja kirkon jäsenyys.

Järjestörippikoululaiset

Muulla rippikoulunsa käyvät nuoret (eri järjestöt, herätysliikkeet, urheiluseurat jne.) ilmoittautuvat kotiseurakuntaan tutustumisjaksolle, jonka he suorittavat Kauniaisten seurakunnan käytännön mukaisesti.

Yksityisrippikoulu

Perustelluista syistä nuoren rippikoulu voidaan järjestää yksityisrippikouluna. Tästä sovitaan nuoren ja hänen huoltajiensa kanssa. Myös rippikoulun keskeytyessä nuori voi halutessaan jatkaa rippikoulua yksityisesti.

Aikuisrippikoulu

Aikuisrippikoulusta vastaa aikuistyön pappi. Sen sisältö ja laajuus määräytyy rippikoululaisen tarpeista ja elämäntilanteesta käsin. Tavoite on kuitenkin sama kuin nuoren rippikoululla. Tarjota mahdollisuus tutustua seurakuntaan ja kristilliseen uskoon.

ISOSET

Koulutus ja valinta.

Rippikouluryhmään kuuluu neljästä kymmeneen koulutuksen käyntyttä isosta. Isoskoulutus varustaa isosen tehtävään tarvittavilla asenteilla ja taidoilla. Kullekin leirille valitaan sekä ensimmäisen vuoden että kokeneempia isosia.

Edellytykset isoseksi

Pyrimme ottamaan kaikki halukkaat ja koulutuksen käyneet isokset isosiksi. Isosten ei tarvitse olla elämässään kaikkein onnistuneimpia nuoria, vaan heissä saa näkyä sama kirjo kuin kaikissa nuorissa. Näin erilaiset rippikoululaiset voivat löytää samaistuskohteen isosista. Isostoiminta vaatii kuitenkin tiettyjä henkisiä, taidollisia ja asenteellisia resursseja, joita ilman ei ole mahdollista suoriutua isosen tehtävistä.

Tehtävät leirillä

Isokset osallistuvat leirin suunnitteluun työntekijöiden kanssa. Leirillä he ohjaavat ryhmiä, pitävät hartaustilanteita, huolehtivat yhteisistä tavaroista ja omalta osaltaan vastaavat turvallisuudesta. Kaksi tai kolme isosta huolehtivat yövalvonnasta ja soveltuvin osin päiväjän toiminnasta. Hyvän ilmapiirin rakentaminen on erityisen tärkeä isosten tehtävä.

Tehtävät seurakuntajakson aikana

Isosen tehtävät ja vastuu alkaa jo ennen rippileiriä ja jatkuu sen jälkeen. Heidän toivotaan osallistuvan seurakuntajakson aikana nuorten toimintaan, jolloin he tutustuvat rippikoululaisiin ja näyttävät omalla esimerkillään hyvän mallin seurakuntaposiitiivisesta nuoresta. Isokset ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa konfirmaatiota.

Palkkio

Isosille maksetaan isokokemusten mukaan palkkiota. Leirimaksua ei peritä isosilta.

RIPPIKOULUUN KUTSU, ILMOITTAUTUMINEN JA MUITA KÄYTÄNTÖJÄ

Rippikoulujen suunnittelu

Elo-syyskuun aikana rippikouluista vastaava pappi laatii kasvatuksen tiimin kanssa kevään rippikouluohjelmanrunгон. Kunkin leirin ohjelman suunnittelee kunkin rippikouluryhmän ohjaajatiimi. Suunnitteluun otetaan jo varhaisessa vaiheessa mukaan isokset ja kesätyöntekijät.

Info ja ilmoittautuminen

Rippikoululaisten ikäryhmälle lähetetään lokakuussa kutsukirje. Työntekijöiden kouluvierailuilla kerrotaan tulevista ripareista. Ilmoittautuminen tapahtuu lokakuun aikana nettilomakkeella.

Ryhmäjako ja tieto ryhmästä

Riparitiimi jakaa ilmoittautuneet ripariryhmiin marraskuun alussa. Marraskuun toisella viikolla koteihin lähetetään leirikirjeet. Leiriä on mahdollista muuttaa perustellusta syystä. Jälki-ilmoittautuminen on mahdollista, jos ryhmissä on tilaa.

Yhteys koteihin

Rippikoulu koskettaa myös koteja ja laajemmin nuoren sukua ja ystäväpiiriä. Koteihin pidetään tiiviisti yhteyttä sähköpostitse ja tiedotetaan rippikoulun eri vaiheista. Vanhemmat kutsutaan rippikoulua ennen ja sen jälkeen vanhempainiltoihin. Nuorelle annetaan kummia varten kirjallinen kutsu, jossa tätä kutsutaan siunaamaan nuorta.

Tilat

Rippikoulut pidetään soveltuvissa leirikeskuksissa. Tasapuolisuuden vuoksi kaikki leirit pidetään samantasoissa paikoissa. Rippikoulusta vastaava pappi varaa leirikeskukset. Leirikeskuksen kustannuksista muodostuu melko suuri osa rippikoulun budjetista.

Kuljetus

Rippikouluun mennään yhteisellä linja-autokyydillä. Autot varaa nuorisotyöhjaaja.

Kustannukset

Seurakunta maksaa rippikoululaisen matkat, majoituksen ja ruuat. Arvioidut kustannukset rippikoululaista kohtaan on noin 370 euroa (leirimaksu n. 50eu/päivä ja bussimatka). Vetäjien leirimaksu on n. 60eu/päivä eli 420 eu vetäjää kohtaan). Lisäksi leirille lähtee neljästä kuuteen isosta. Näiden lisäksi leirin kustannuksiin kuuluu luonnollisesti palkat ja päivärahat.

Rippikoululainen maksaa leiristään seurakuntaneuvoston vahvistaman omavastuuosuuden, 170 euroa. Se nostetaan 180 euroon vuodesta 2024 alkaen, jotta maksu on linjassa Espoon seurakuntien riparimaksun kanssa.

Maksuvapautus ja sen hakeminen

Rippikoulumaksusta voi anoa vapautusta. Tästä on tieto nettisivuilla ja ensimmäisessä kirjeessä. Lomake maksuvapautuksen anomiseksi löytyy seurakunnan nettisivuilta. Paperitulosteen voi pyytää työntekijältä. Maksuvapautuksen myöntää kirkkoherra.

Vakuutus

Seurakunta ottaa rippikoululaisille vakuutuksen matkaa ja leirijaksoa varten.

OPETUS JA OPISKELU

Teologinen lähtökohta

Rippikoulussa lähdetään liikkeelle siitä, että nuori jo uskoo Jumalaan omalla tavallaan. Tämä perustuu kasteen lahjaan ja ihmisen jumalakuvaisuuteen. Usko on ensisijaisesti Kristuksen pelastavaa läsnäoloa ihmisessä ja vasta toissijaisesti sen tiedollista ymmärtämistä tai aktiivista hengellisyyden harjoittamista. Näin ollen nuorta ei käännytetä mihinkään uuteen, vaan häntä vahvistetaan siinä, mikä hänellä jo on.

Opettajajohtoista opetusta

Rippikouluun kuuluu tietty määrä kristillisen uskon sisällön tuntemista. Se opitaan parhaiten opettajajohtoisessa luokkahuoneopetuksessa. Opettaja kertoo ja opettaa. Kaiken opettamisen päätavoite on myönteisen asenteen rakentaminen uskoa ja seurakuntaa kohtaan. Vasta sen jälkeen tulevat taidolliset ja tiedolliset tavoitteet.

Tekemällä oppii

Nuori oppii tekemällä itse ja ajattelemalla itse. Siksi opetukseen sisällytetään osallistavia harjoituksia, joissa pyritään käyttämään kaikkia

aisteja. Osallistava opetus vaatii jonkin verran välineitä, kuten askartelutarvikkeita ja elektronisia laitteita.

Hartauselämä

Uskontaitoja ja hengellisyyttä oppii parhaiten sitä harjoittamalla, joten leiripäivää rytmittävät jumalanpalvelukset ja hartaushetket. Niistä vastaavat työntekijät ja isokset. Suurimmat asennetta muokkaavat oppimiskokemukset tapahtuvat usein hartaustilanteiden kautta.

Opetuksen sisällöt

Rippikouluissa sitoudutaan valtakunnallisen rippikoulusuunnitelman 2017 suositukseen opetusten sisällöistä. Opetuksen tiedollisten sisältöjen tarkoitus on palvella kaikkein tärkeintä, myönteisten asenteiden ja hengellisten taitojen kehittymistä. Siksi tiedollisten sisältöjen konkreettinen aines voi vaihdella paljonkin rippikouluryhmästä riippuen.

Pienryhmätyöskentelyt

Isosten vetämissä pienryhmissä (raamis) käydään läpi valmiin aineiston pohjalta raamattupohjaisia teemoja. Isokset koulutetaan keskustelutilanteiden vetämiseen ja jokainen raamis käydään erikseen läpi leirin kuluessa.

Ulkoläksyt

Ulkoläksyinä opiskellaan seurakunnan liturgisessa elämässä käytettävät tekstit eli uskontunnustus, isä meidän -rukous ja Herran siunaus. Kymmenen käskyä opiskellaan sisällön osalta, mutta sitä ei rimpsuteta ulkoa.

Musiikki

Musiikki on olennainen osa rippikoulua. Musiikkia kuunnellaan ja sitä tuotetaan itse laulamalla ja soittamalla. Nuoria rohkaistaan ottamaan omat soittimet mukaan. Käytämme nuorten laulukirjaa ja virsikirjaa. Virsikirjaan tutustuminen on siksi tärkeää, että se tulee jatkossakin olemaan kirkon hengellisen elämän keskeinen kirja.

Raamattu ja Katekismus

Rippikoululaisille jaetaan omat Raamatut ja niitä käytetään soveltuvin osin rippikoulun kuluessa. Pyritään hankkimaan sellaiset Raamatut, joissa on myös Katekismus, koska niin rippikoululaiselle välittyy oikeampi kuva kristillisen uskon rakenteesta. Uskomme nousee sekä pelastushistorian alkutapahtumista (näistä todistaa Raamattu) että siitä miten kristikunta on ymmärtänyt nuo tapahtumat (siitä todistaa Katekismus).

TURVALLISUUS JA KRIISITILANTEET

Suunnittelu, ennakointi ja informointi

Rippikoulua suunniteltaessa otetaan huomioon mahdolliset turvallisuusriskit. Erityisesti leiriolosuhteissa ollaan vieraalla maaperällä, joten siellä turvallisuusnäkökohdat huomioidaan erityisen tarkasti. Nuoria neuvotaan varovaisuuteen. Huomioidaan tuntemattoman ympäristön, väsymyksen ja sosiaalisen kuormituksen tuomat riskit.

Henkinen turvallisuus

Huomioidaan että erityisesti leiri voi olla henkisesti rasittava kokemus nuorelle. Hänellä voi olla psyykkistä kuormaa myös leirin ulkopuolisen koti- tms. -elämän taholta. Ongelmat saattavat eskaloitua leirillä. Siksi nuorten henkistä hyvinvointia seurataan. Kysellään mitä kuuluu, miten menee. Kiusaamiseen puututaan välittömästi. Vetäjät jakavat keskenään havaintoja nuorten voinnista. Isosten osuus tässäkin on erittäin tärkeä.

Jo ennen leirejä koteja muistutetaan siitä, että leirille lähtö edellyttää tiettyjä henkisiä voimavaroja. Kovin vaikeassa tilanteessa elävän nuoren ei ehkä kannata lähteä leirille.

Työrauha ja järjestys

Jokaisella rippikoululaisella on oikeus mukavaan rippikoulukokemukseen. Siksi rippikouluun tulijoilla on velvollisuus kunnioittaa toisia, noudattaa yhteisiä sääntöjä ja antaa työrauha muille. Myös turvallisuus edellyttää sääntöjen noudattamista.

Leirin keskeytyminen

Leirijakso voi keskeytyä leirille sopeutumattomuuden, sairastumisen tai jonkin muun ongelman tähden. Sopeutumattomuusongelman ilmetessä vetäjät keskustelevat nuoren kanssa ja ottavat yhteyttä kotiväkeen. Mikäli leirin vetäjät katsovat, ettei leirin jatkaminen ole mahdollista, nuori palaa eli liekehtii kotiin omalla kustannuksellaan. Päätöksen leirin keskeyttämisestä tekee kirkkoherra. Kotiväellä on velvollisuus varmistaa, että nuorella on leiriviikon aikana paikka mihin palata keskeyttämisen sattuessa.

Leirin keskeytyminen ei estä rippikoulun käymistä loppuun. Loppuosa riparia suoritetaan itsenäisten tehtävien ja tapaamisten kautta siten kuten rippikouluryhmästä vastaavat pappi katsoo sopivaksi.

KONFIRMAATIO JA RIPPIKOULUN PÄÄTÖS

Suunnittelu

Konfirmaatiota suunnitellaan nuorten kanssa leirijakson aikana. He voivat osallistua messun toteutukseen lukijoina, kulkueessa, soittajina

ja laulajina. Saarnan erilaisia valmistelu- ja toteutustapoja kannattaa kokeilla. Kanttori ja messun avustajat otetaan mukaan suunnitteluun hyvissä ajoin.

Konfirmaatioharjoitus ja valokuvaus

Konfirmaatioviikolla pidetään konfirmaatioharjoitus, jossa käydään läpi tilanteen kulku. Samalla valokuvaaja ottaa kuvat niistä nuorista, jotka sellaisen haluavat.

Musiikki

Konfirmaatioiden musiikki toteutetaan monipuolisesti erilaisia musiikkityylejä ja soittimia käyttäen. Osan musiikista toteuttaa palkkiotoimiset ammattimuusikot.

Kotikäynnit

Konfirmaation jälkeen työntekijät vierailevat niissä rippikoululaisten kodeissa, jonne seurakunnan edustusta on pyydetty. Isokset kiertävät omana porukkanaan kotikäynnit.

Arviointi ja palaute

Rippikoulua arvioidaan jatkuvasti läpäisyperiaatteella. Lisäksi riparin lopussa nuorten kanssa käydään palautekeskustelu. Palautetta voidaan kysyä myös kirjallisesti rippikoululaisilta ja isosilta. Kesän jälkeen rippikoulujen pitäjät pitävät palauteneuvottelun. Havainnot kirjataan muistiin seuraavan vuoden projektia varten.

Rippikoulun jälkeen

Kaikkia nuoria kutsutaan isostoimintaan ja muuhun seurakunnan toimintaan. Rippikoulun yksi tarkoitus on toimia sisäänheittäjänä nuoren seurakunnan elämään.